

Hold skolen ren!

En miniguide om rengøring på skoler

Det er god ide at sætte rengøring på dagsordenen en gang imellem. For hvis skolen er ren, bliver indeklimaet bedre, trivslen stiger, og det betyder i sidste ende, at eleverne har bedre vilkår for at lære noget.

Det er dog et fælles ansvar at holde skolerne rene. Lærere, skoleledelsen, rengøringspersonalet, elever og forældre spiller alle en vigtig rolle.

Hvis du er rengøringsassistent kan du for eksempel vise eleverne, hvordan de skal rydde op. Og hvis du er lærer, kan du bringe rengøringen ind i elevernes undervisning i dansk, fysik, kemi, osv..

Vi har samlet de bedste erfaringer fra projektet 'Ren dag – god dag' og en række gå-hjem-møder i nogle af kommunerne i denne guide, hvor du kan

finde gode råd til, hvad du skal gøre for at holde snavset væk fra din skole. Materialet er således anbefalinger fra kommune til kommune.

Det kan i den forbindelse være en god ide at tage elevrådet med på råd, når de forskellige tiltag diskuteres. Giv dem eventuelt ansvaret for nogle af opgaverne.

'Ren dag – god dag' er et samarbejde mellem KL, 3F og FOA, der sætter fokus på skolernes rengøring, fordi god rengøring giver et godt indeklima, der fører til bedre trivsel og bedre vilkår for at lære.

Miniguiden er udarbejdet af:

Chefkonsulent Jan Struwe Poulsen, KL - Journalist Rasmus Onslev Kremmer, KL - Konsulent Nina Vedel Møller, 3F - Sektornæstformand Berit Jacobsen, FOA

FAGLIGT FÆLLES FORBUND

"Vores rengøringsassistenter møder kl. 5, så de er også på skolen, når eleverne kommer. Det betyder, at alle kender hinanden."

Rengøringsringsleder

"Det handler om, at vi skal have mere rengøring for de samme penge."

Rengøringsringsleder

"Det har været rigtig godt at lade rengøringsassistenterne præsentere sig selv og deres arbejde i klasserne."

Rengøringsringsleder

Hvad er rengøring?

Hvis eleverne skal være med til at sikre en bedre rengøring, skal de først og fremmest vide, hvad rengøring handler om, og hvem der sørger for, at deres skole er ren og klar til brug hver eneste dag.

Tips til **rengøring!**

Sæt rengøring på skemaet

Lær eleverne mere om rengøring gennem deres fag. Der kan for eksempel undervises i biologi og kemi. Hvordan påvirker snavs og støv kroppen? Hvad gør mange stoleløft ved kroppen? Hvad består rengøringsmidlerne af? Og virker de? Der kan også undervises i, hvad gode toiletvaner og hygiejne er.

gulv, skure toiletterne og tømme skraldespanden, så de ved, hvad rengøringspersonalet laver. Det giver dem en god fornemmelse af, hvorfor det er vigtigt, at stolene er sat op, og at papiret ikke ligger og flyder ved siden af toiletterne.

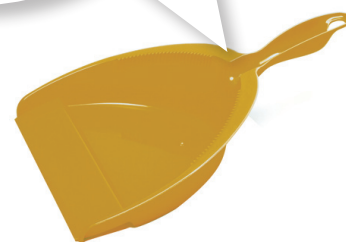
Hvem gør egentlig rent?

Så sørg for at eleverne har mødt rengøringspersonalet og ved, hvad de hedder. Inviter rengøringspersonalet ind i klasselokalet, og lad dem vise eller fortælle om deres opgaver. Samtidig kan eleverne prøve at vaske

"En af vores rengøringsassistenter har lavet en konkurrence for de mindste elever, hvor dem, der er bedst til at rydde op, vinder Det Gyldne Fejeblad. Det går eleverne helt vildt meget op i."

Rengøringsringsleder

Konkurrencer

Konkurrenceelementet kan være en genvej til bedre rengøring, og der behøver ikke at være en præmie på spil hver gang. Det kan sagtens være de små indslag, der gør en stor forskel.

Tips til konkurrencer!

Tis på fluerne

Det kan lyde banalt, men drengene er mere tilbøjelige til at ramme toiletkummen, hvis de kan sigte efter noget sjovt. Derfor kan det være en god ide at male nogle fluer eller en skydeskive i pisualet/toiletkummen. På samme måde kan en basketkurv over papirkurven få flere elever til at ramme den.

Gør oprydning til en leg

Børn elsker at lege. Så hvis I kan gøre oprydningen til en leg for de mindste elever, er I kommet et stort skridt nærmere en ren skole. Tag for eksempel tid på, hvor hurtigt de kan sætte stole op eller feje gulvet.

Udlod en tur i biffen

De større elever lader sig næppe spise af med lidt leg, men oprydning kan stadig gøres til en konkurrence. Lad for eksempel rengøringspersonalet bedømme elevernes oprydning med en smileyordning. Lad for eksempel rengøringspersonalet bedømme elevernes rengøring med en smileyordning, hvor årets dygtigste klasse vinder en tur i biografen.

I kan også lave en konkurrence, hvor eleverne får frie hænder til at indrette toiletterne, som de har lyst. Lad et dommerpanel bedømme toiletterne to gange om ugen i seks uger.

Hvem rydder op i denne uge:

1/9-13 Pernille OK!

7/9-13 Mathias OK!

Opgaverne

I kommer et stort skridt nærmere den rene skole, hvis I er klar over, hvilke opgaver der skal løses, og hvem der gør det.

"Hvis der er beskidt og dårlig hygiejne, har børnene flere sygedage, og så skal forældrene blive hjemme fra arbejde. Så bedre rengøring er til gavn for alle."
Rengøringsleder

Tips til opgaverne!

Spilleregler

Hvis der er en seddel eller en tavle med elevernes opgaver bag på døren, kan de se, hvem der skal gøre hvad rent, inden de forlader lokalet. Der kan for eksempel være en, der skal vaske tavlen ren, en der skal tjekke, at alle stolene er sat op, osv..

Tid til hovedrengøring

Selv om der bliver gjort rent hver dag, er det godt at komme helt til bunds en gang imellem. Ligesom der findes en dag om året, hvor alle skal dyrke motion, kan man lave en dag, hvor alle skal rydde op – både elever og personale. Derudover kan det aftales med eleverne, at der skal være en månedlig oprydningsdag i klasselokalerne – for eksempel i klassens time.

Lærerne lukker og slukker

Lad det være lærernes ansvar, at klasselokalerne er ryddet op og klar til at blive gjort rene. Hvis lærerne er de første, der forlader lokalet, ved de ikke, om der er ryddet op.

Rengøringspatruljer hjælper

Det kan være en god ide at lave nogle rengøringspatruljer med eleverne. Patruljernes opgave kan for eksempel være at fortælle rengøringspersonalet, hvis der eksempelvis mangler sæbe på toiletterne, eller hvis der er noget, der er gået i stykker. Det giver samtidig rengøringspersonalet en direkte kommunikationsvej til eleverne. På den måde kan de gøre opmærksom på, hvis der for eksempel ikke er ryddet tilstrækkeligt op nogle steder.

Indretning/udstyr

Det rigtige udstyr og den rigtige indretning betyder meget, når skolerne skal holdes rene.

Tips til indretning og udstyr!

Gå ikke ned på udstyr

Det rigtige udstyr og de rigtige materialer giver både en bedre rengøring og sparer tid. Koste spreder skidt, mens en fremfører for eksempel samler det, og en støvsuger suger det hele op. Så sørg for, at rengøringspersonalet har det rigtige udstyr til rengøringen.

Rengøringens Feng Shui

Det er en god ide at tænke rengøringen ind i indretningen af skolen. Hvis der eksempelvis er måtter de rigtige steder, kommer der mindre snavs indenfor. Hvis reolerne hænger på væggen eller har hjul på, er det lettere at gøre rent under dem. Hvis der er god plads mellem

bordene, er det nemmere at komme rundt med rengøringsudstyret. På samme måde skal man undgå sandkasser ved indgangene, så sandet kan nå at falde af tøjet og skoene, når eleverne går ind.

Hjemmesko i skolen

Hvis eleverne har hjemmesko på, når de er indenfor, bliver snavset udenfor sammen med deres sko. Forældre må selvfølgelig heller ikke bære snavs med ind, så der skal være nogle plasticposer eller lignende, som de kan tage på fødderne.

"Det er vigtigt at få både organisationens top og forældrene med på bølgen, for hvis der ikke er opbakning hele vejen rundt, rykker det ikke noget. Så man skal i dialog med både skoleledelsen, forældre, elever og lærere."

Rengøringsleder

"Mere synlighed om rengøringsfunktionen, en klarere fordeling af ansvar og opgaver samt øget kommunikation mellem ledere, rengøringspersonale og de øvrige medarbejdere skaber grundlag for gensidig forståelse og en øget respekt omkring faggruppen og den fælles opgave."

Kommunal projektleder

Kommunikation

God kommunikation er en af nøglerne til at få en ren skole, og det gælder både for rengøringspersonalet, eleverne, lærerne, ledelsen og forældrene.

Tips til kommunikation!

Forældrene har (også) et ansvar

Forældrene har også et ansvar for, at skolen er ren. De skal lære deres børn at rydde op, så der er klar til at blive gjort rent. Det er ikke rengøringspersonalets opgave at rydde op – de gør rent! Derfor skal elever og lærere i fællesskab sørge for, at lokalerne er klar til, at rengøringspersonalet kan gøre deres job. Tag for eksempel emnet op på forældremøder. Hvis der er rent og ryddet op, kommer der et bedre indeklima, og så kan eleverne bedre lære noget, og forældrene bliver tilfreds

Spring led over

Vigtig kommunikation kan let gå tabt, hvis den skal igennem for mange led. Så skær nogle led af kæden, og lad rengøringspersonalet tale direkte med eleverne eller lærerne, hvis der er problemer med oprydningen.

Informér om tomme lokaler

Der er ingen grund til at gøre rent i lokaler, der ikke bliver brugt. Så sørg for, at rengøringspersonalet får besked, hvis der er tomme lokaler eller projektlukaler, der ikke skal gøres rene. Så spilder de ikke deres tid. Det gælder for eksempel også, hvis klasser er på ekskursion.

Stil krav til fritidsbrugerne

Lav en dialog med badmintonspillere, aftenskolekursister og andre, der bruger skolen uden for åbningstiden. Skolen bliver gjort rent en gang om dagen, og

det er til gavn for eleverne. Så lokalerne skal være lige så rene, når fritidsbrugerne forlader dem, som da de kom.

Tal for eksempel med dem om, at de selv skal tømme skraldespande, feje gulve, osv.. Sæt eventuelt en seddel på døren, hvor fritidsbrugerne kan se, hvad de skal gøre.

Indfør logbog

En logbog kan forbedre kommunikationen mellem rengøringspersonalet og lærerne/ledelsen. Den giver lærerne mulighed for at skrive, hvis der er et lokale, der skal springes over. Ligesom rengøringspersonalet kan gøre opmærksom på, hvis der skal ryddes bedre op. Det er vigtigt at skrive i en pæn tone og fokusere på faktuelle ting. I kan for eksempel reservere en del af tavlen/whiteboardet på lærerværelset til beskeder mellem rengøringspersonale og lærere.

Sæt pris på rengøringen

Positiv omtale smitter, så tal positivt om rengøringsassistenternes. Det giver også eleverne mere respekt for rengøringsarbejdet.

Lav rengøringskampagne

En kampagne om rengøring kan være med til at sætte emnet endnu mere på dagsordenen. Den kan være med til at få alle til at rydde op efter sig, når de forlader et klasselokale eller toilettet. Der kan for eksempel hænges plakater op og produceres foldere. Sloganet kan lyde: Hvis du rydder op – gør vi rent!

"God rengøring er vigtigt for både trivsel, hygiejne og indeklima på skolen, og et godt indeklima er en vigtig faktor for elevernes indlæring. Derudover giver det fælles fokus på god rengøring eleverne en forståelse af vigtigheden, og det hjælper dem til at forstå, at deres indsats betyder noget både for deres egen og rengøringsassistentens arbejde og trivsel."

Kommunal projektleder

Rengøringspersonale og kompetencer

Rengøringspersonalet har den vigtigste rolle i forhold til skolernes rengøring. Derfor skal de have mulighed for at udvikle deres kompetencer og tages med på råd, når det handler om rengøring.

Tips til udvikling af rengøringspersonalet!

Kan rengøringspersonalet være eksamensvagter?

Rengøringspersonalet kan sagtens løse andre opgaver end at støvsuge og vaske borde. De kan for eksempel også hjælpe som eksamensvagter, dække op til møder, mm.. Så sørg for, at rengøringspersonalet bliver en integreret del af skolen. Det handler om at tænke ud af boksen, for hvis man skal vaske trapper et helt arbejdsdøg, bliver man simpelthen slidt ned.

Er arbejdet tilrettelagt rigtigt?

Rengøringsarbejdet kan tilrettelægges på mange måder, og det er givetvis individuelt, hvad der fungerer bedst. Det kan for eksempel være, at det er smartest at alle rengøringsassistenterne starter med klasselokalerne, så de bliver færdige først. Efterfølgende kan rengøringsassistenterne så løse opgaver hver for sig.

Hvornår skal der gøres rent?

Overvej, om det er det rigtige tidspunkt, der bliver gjort rent på. Det skal helst være så tæt på almindelig arbejdstid som muligt, så rengøringspersonalet er sammen med elever og lærere. Det gør også eleverne mere opmærksomme på, at det betyder noget, at de rydder op, så der kan blive gjort rent.

Spørg eksperterne

Det er rengøringspersonalet, der ved, hvis der er problemer med skolens rengøring. Derfor er der også en god chance for, at de har et bud på en løsning. Så tag dem med på råd. Det er ligeledes en god ide at inddrage rengøringspersonalet, når der skal købes nyt inventar eller bygges om, så I finder nogle løsninger, der er lette at holde rene.

Uddan rengøringspersonalet

Uddannelse giver bedre rengøring. Derfor skal rengøringspersonalet have den rette uddannelse og de nødvendige kurser fx grundkursus i erhvervsrengøring, rengøringshygiejne, serviceassistentuddannelsen m.fl.

De skal have mulighed for at blive opdateret på deres viden om rengøring. I den forbindelse er det vigtigt med videndeling. De skal fortælle deres kolleger, hvad de lærer.

Tal sammen

Jævnlig møder mellem rengøringspersonalet og den tekniske servicemedarbejder er med til at sikre, at fagligheden er i top. Det giver samtidig rengøringspersonalet mulighed for at sparre med rengøringslederen, hvis der er brug for det, så der kan blive gjort rent.

Fælles personalerum

Rengøringspersonalet er en del af skolens personale og bør indgå på lige fod med alle andre. Et fælles personalerum med lærere og rengøringsassistenterne kan knytte dem tættere sammen og styrke relationerne og kommunikationen. Det gør op med en 'os' og 'dem' kultur og understreger fællesskabet på skolen for alle parter.

"Et godt redskab til at fremme trivslen og opgaveløsningen er dialogmøder på skolen. I dialogmødet deltager rengøringsassistenter og ledelse samt repræsentanter fra de øvrige faggrupper og elever. Det øger den gensidige forståelse og styrker relationerne, samtidig med at man får trænet kommunikationen og feedback om opgaven og samarbejdet."

Kommunal projektleder

"Det er svært at gøre ordentlig rent uden den daglige oprydning på skolen. God oprydning betyder bedre rengøring, og god rengøring er godt for både trivsel, arbejdsglæde og indeklima på skolen. Det gavner alle parter og skaber en positiv spiral."

Rengøringsleder

Gimmicks

Tips til gimmicks!

Lad eleverne udsmykke vognene

Eleverne kan inddrages i rengøringen ved at lade dem udsmykke rengøringsvognene. Lad dem bestemme, hvordan vognene skal pyntes.

Musik

Der kan også laves en lille gimmick, så der spilles musik, når skoledagen er slut, og rengøringspersonalet går i gang. Det kan for eksempel være "Her kommer mutter med kost og spand", der kommer ud af højttalerne. Det hjælper med at sætte fokus på rengøring.

